

Sygn. akt VI 1 U 11/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 grudnia 2016r.

Sąd Rejonowy Gdańsk – Południe w Gdańsku Sekcja ds. Ubezpieczeń Społecznych w VI Wydziale Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSR Justyna Skórzewska
Protokolant:	stażysta Liza Rant

po rozpoznaniu w dniu 6 grudnia 2016 r. w Gdańsku

na rozprawie

sprawy M. J.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G.

o odszkodowanie

z odwołania od decyzji z dnia 2 grudnia 2015 r., znak (...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje na rzecz wnioskodawcy M. J. prawo do odszkodowania w kwocie 757 zł (siedemset pięćdziesiąt siedem) w związku ze stwierdzonym 1-procentowym uszczerbkiem na zdrowiu na skutek wypadku przy pracy z dnia 30 lipca 2015r.

SSR Justyna Skórzewska

ZARZĄDZENIE

1. odnotować i zakreślić w rep. U,
2. akta przedłożyć z wpływem lub za 28 dni

SSR Justyna Skórzewska

Sygn. akt VI 1 U 11/16

UZASADNIENIE

Decyzją administracyjną z dnia 6 grudnia 2016r. znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. odmówił M. J. prawa do jednorazowego odszkodowania z tytułu uszczerbku na zdrowiu doznanego wskutek wypadku przy pracy, jakiemu uległ on w dniu 30 lipca 2015r.

W uzasadnieniu organ rentowy podniósł, że ubezpieczony nie przestrzegał zasad BHP przy wykonywaniu pracy przy użyciu piły taśmowej, tj. wyłączył jedynie guzik STOP, nie odłączając jej z prądu, co nosi znamiona rażącego niedbalstwa.

Decyzja w aktach ZUS

Od powyższej decyzji ubezpieczony M. J. wniósł odwołanie, podnosząc, że zdarzenie nie było wyłączną jego winą bowiem maszyna była niesprawna a jej wyłączniki powinny działać bez zarzutu.

Odwołanie od decyzji k. 2

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G. w odpowiedzi na odwołanie ubezpieczonego, wniósł o jego oddalenie, podtrzymując dotychczasowe argumenty.

Odpowiedź na odwołanie k. 3-3v

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 1 lipca 2010r. wnioskodawca M. J. zawarł z Fabryką (...), (...) Spółka jawna w M. umowę o pracę na czas określony od 1 lipca 2010r. do 30 czerwca 2012 roku, następnie kolejną umowę na czas określony od 1 lipca 2012 roku do 30 czerwca 2014 roku, zaś od 1 lipca 2014r. świadczy pracę na podstawie umowy o pracę na czas nieokreślony na stanowisku montera/składacza okien PCV w pełnym wymiarze czasu pracy.

Okoliczność bezsporna, nadto potwierdzona dowodem:

- Umowy o pracę - akta osobowe

W dniu 01 lipca 2010r. wnioskodawca odbył instruktaż ogólny, a w dniach 1-2 lipca 2010 r. instruktaż stanowiskowy z zakresu bezpieczeństwa i higieny pracy na stanowisku montera/składacza okien PCV. Dalsze okresowe szkolenia z zakresu BHP dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach robotniczych wnioskodawca odbywał w dniach 14-15 czerwca 2011r., 15-16 maja 2014r.

W dniu 1 lipca 2010r. M. J. został zapoznany z ryzykiem zawodowym na zajmowanym stanowisku pracy.

Okoliczność bezsporna, nadto potwierdzona dowodem:

- akta osobowe część B k. 6,12, 22

Wnioskodawca posiadał aktualne zaświadczenie wystawione przez lekarza profilaktycznej opieki medycznej dopuszczające do pracy na stanowisku montera/składacza okien PCV z terminem ważności badań do dnia 14 sierpnia 2017r.

Okoliczność bezsporna, nadto potwierdzona dowodem:

- akta osobowe część B. k.27-27a

Pracodawca ubezpieczonego prowadzi działalność gospodarczą w zakresie produkcji okien.

Poszczególni pracownicy pracują przy maszynach, do pracy przy których zostali przeszkoleni. Praca odbywa się w systemie pracy zmianowej. Na stanowiskach pracy znajdują się instrukcje bezpiecznej obsługi maszyn i urządzeń, m. n. dotyczy to piły do cięcia profili stalowych.

Na pierwszej zmianie jest obecny mechanik zmianowy. Na drugiej zmianie mechanik dostępny jest do godziny 16.00.

Pracownicy sami podejmują próby naprawy usterek jeżeli nie wiąże się to z demontażem maszyny, co nie jest zgodne z instrukcją bezpiecznej obsługi maszyn. Przełożeni mają świadomość tego stanu rzeczy.

Dowód:

- Zeznania wnioskodawcy M. J. z dnia 19 kwietnia 2016r. - 00:01:47-00:15:30, płyta CD k. 24 potwierdzone dnia 12 lipca 2016r. 00:15:50-00:18:30, płyta CD k. 67
- Zeznania świadka B. K. z dnia 7 czerwca 2016r. 00:02:43-00:12:30, płyta CD 48
- Zeznania świadka M. S. z dnia 12 lipca 2016r. 00:04:03-00:14:45, płyta CD k. 67
- Pismo specjalisty BHP Z. G. k. 34
- Instrukcja obsługi piły taśmowej k. 35-36

W dniu 30 lipca 2015r. M. J. pracował na drugiej zmianie przy cięciu kształtowników metalowych do okien PCV na pile taśmowej ramowej typ E. (...) (...).

Podczas cięcia, około godziny 16.30 wnioskodawca zauważył, że piła pracuje nieprawidłowo, tzn. brzeszczot piły zatrzymuje się. Ubezpieczony wyłączył pilę wyłącznikiem STOP znajdującym się na pulpicie sterowniczym piły, otworzył osłonę taśmy tnącej i zauważył, że jest ona luźna w wyniku czego ześlizguje się z kół prowadzących. Za pomocą pokrętła M. J. napinał rozstaw kół, co powodowało napinanie taśmy tnącej piły. Czynność tę ubezpieczony powtarzał kilkakrotnie, gdyż po krótkim czasie taśma piły ponownie luzowała się i nie można było ciąć kształtowników.

W pewnym momencie do wnioskodawcy podszedł B. K., który postanowił mu pomóc. Tuż po tym jak wnioskodawca poprawił brzeszczot B. K. nacisnął włącznik piły, nie widząc iż wnioskodawca nie zdążył odsunąć ręki, która w rękawicy została zahaczona o brzeszczot piły.

M. J. nie rozumiał co się stało, początkowo podejrzewał B. K. o włączenie piły ale później nie był już tego pewien. W trakcie prowadzonego postępowania powypadkowego B. K. nie przyznał się do nagłego uruchomienia piły.

Dowód:

- Protokół ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy - akta ZUS
- Pisemne wyjaśnienia wnioskodawcy i świadka w postępowaniu powypadkowym – akta ZUS
- Zeznania wnioskodawcy M. J. z dnia 19 kwietnia 2016r. - 00:01:47-00:15:30, płyta CD k. 24 potwierdzone dnia 12 lipca 2016r. 00:15:50-00:18:30, płyta CD k. 67
- Zeznania świadka B. K. z dnia 7 czerwca 2016r. 00:02:43-00:12:30, płyta CD 48

Z powodu rany ciętej palca M. J. udał się na pogotowie w M., a następnie do Szpitala (...) w E. gdzie zaopatrzone rany, wykonano badanie radiologiczne, w którym stwierdzono złamanie i założono unieruchomienie.

Dowód:

- Karta informacyjna i wynik badania RTG – w aktach ZUS

Dalsze leczenie ubezpieczony kontynuował w poradni ortopedycznej. Z powodu uszkodzenia palca V ręki lewej ubezpieczony doznał uszczerbku na zdrowiu w wysokości 1% na podstawie pkt. 141a tabeli (nieznaczne ograniczenie funkcji palca).

Dowód:

- Opinia sądowo –lekarska biegłego ortopedy k. 77-78v

Protokołem nr (...) ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy pracodawca M. J. uznał zdarzenie z dnia 30 lipca 2015 roku za wypadek przy pracy. Wypadek ten spełnia w ocenie pracodawcy wymogi zdefiniowane w ustawie o świadczeniach pieniężnych z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych. Bezpośrednią przyczyną wypadku, któremu uległ wnioskodawca było wykonywanie regulacji taśmy piły bez wyłączenia piły od zasilania, niewłaściwe operowanie kończynami w strefie zagrożenia, zaskoczenie niespodziewanym zdarzeniem.

Dowód:

- Protokół ustalenia okoliczności i przyczyn wypadku przy pracy w aktach ZUS

Sąd zważył co następuje:

Ustalając stan faktyczny w niniejszej sprawie Sąd oparł się na załączonych do akt sprawy dokumentach, w tym zawartych aktach ZUS i aktach osobowych ubezpieczonego, których autentyczność nie była kwestionowana przez strony, ich prawdziwość i rzetelność (poza protokołem wyjaśnień świadka B. K. z postępowania powypadkowego) nie budziła również wątpliwości Sądu. Z tego względu Sąd uznał je za wiarygodne w całości i uwzględnił je dokonując rekonstrukcji istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności faktycznych.

Sąd uznał zeznania wnioskodawcy M. J. za co do zasady wiarygodne, albowiem są spójne z pozostałym materiałem dowodowym i w ocenie Sądu odzwierciedlają rzeczywisty przebieg wypadku. Wnioskodawca szczegółowo a przede wszystkim szczerze opisał jak doszło do zdarzenia, nie kwestionując w szczególności tego, że samodzielne usuwanie usterek nie było zgodne z procedurami. Sąd nie dał jedynie wiary zeznaniom wnioskodawcy co do tego, że nie uczestniczył w okresowych szkoleniach BHP, albowiem było to niezgodne z treścią dokumentów zawartych w aktach osobowych.

Jako co do zasady wiarygodne Sąd ocenił także zeznania świadków B. K. i M. S., albowiem były one logiczne i szczerze. Sąd odmówił waloru wiarygodności zeznaniom świadka S. jedynie co do tego, że w przypadku problemów z brzeszczotem piły każdorazowo wzywany był mechanik. Zarówno wnioskodawca, jak i świadek K. zeznawali bowiem odmiennie. W ocenie Sądu, M. S. jako przełożony miał świadomość tego, że w pewnych sytuacjach (zwłaszcza na drugiej zmianie) jego podwładni sami usuwają drobne usterki.

Szczególnie wnikliwie Sąd ocenił zeznania świadka B. K., jako że były one odmierne od wyjaśnień złożonych w postępowaniu powypadkowym. Sąd zważył, że świadek był pouczony o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań i zagrożeniu karą pozbawienia wolności za podanie nieprawdy lub zatajenie prawdy. Nadto świadek w postępowaniu sądowym miał już świadomość tego, że zatajenie przez niego okoliczności sprawy w postępowaniu powypadkowym prowadzonym w zakładzie pracy doprowadziło do negatywnych konsekwencji dla M. J.. Zdaniem Sądu, biorąc pod uwagę przytoczone wyżej powody świadek zdecydował się złożyć zeznania **zgodne z faktycznym przebiegiem zdarzenia z dnia 30 lipca 2015r., na co wyraźnie wskazywał**. Na spontaniczność i szczerść wyjaśnień świadka wskazuje także zaskoczenie wnioskodawcy ujawnieniem tego faktu przed sądem.

Zgodnie z art. 3 ust 1 tej ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. z 2015r., poz. 1242) za wypadek przy pracy uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych;
- 2) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;
- 3) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy w drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Podkreślić należy, iż w niniejszej sprawie przesłanki zdarzenia określone w cytowanym przepisie nie były podstawą sporu.

Jak wynika jednak z art. 21 ust 1 ustawy wypadkowej, na który to przepis powoływał się pozwany, świadczenia z ubezpieczenia wypadkowego nie przysługują, gdy wyłączną przyczyną wypadku przy pracy było udowodnione naruszenie przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia, spowodowane umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa.

W piśmiennictwie na tle art. 8 ustawy z dnia 12 czerwca 1975r. o świadczeniach z tytułu wypadków przy pracy, w drodze do lub z pracy oraz chorób zawodowych argumentowano, iż przepis ten wyodrębnia trzy przesłanki wyłączające prawo do świadczeń przewidzianych ustawą. Są nimi:

- a) przesłanka obiektywna - naruszenie przez pracownika przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia;
- b) przesłanka subiektywna - umyślność lub rażące niedbalstwo;
- c) wyłączne przyczynienie się pracownika do powstania wypadku. [...],

przy czym wszystkie warunki muszą być spełnione łącznie, ażeby wyłączyć prawo do świadczeń. Ciężar dowodu co do istnienia tych okoliczności spoczywa na pracodawcy lub na Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych, którym musi wykazać, że zaistniały wszystkie przesłanki wyłączające prawo do świadczenia z ubezpieczenia wypadkowego (tak: J. Stelina w glosie do wyroku SN z dnia 10 czerwca 1999 r., II UKN 687/98, OSP 2001/2/34)

Powołany przepis art. 21 ust. 1 aktualnej ustawy wypadkowej jest w swej treści zbieżny z art. 8. ust 1 ustawy z dnia 12.06.1975 r., w rezultacie aktualność zachowały zarówno poglądy Sądu Najwyższego, jak i piśmiennictwo wypracowane pod rządami tej ustawy.

Mając zatem powyższe na względzie w niniejszej sprawie należało rozważyć, czy M. J. swoim działaniem naruszył przepisy dotyczące ochrony życia i zdrowia, a jeśli tak, to czy naruszenie przez niego przepisów nastąpiło umyślnie lub w stopniu rażącego niedbalstwa, oraz czy to zachowanie wnioskodawcy stanowiło wyłączną przyczynę wypadku z dnia 30 lipca 2015 roku, przy czym dla odmowy świadczenia wypadkowego wszystkie te warunki muszą być spełnione łącznie.

W ocenie Sądu, nie ulega wątpliwości, że wnioskodawca M. J. naruszył zasady bezpiecznej i higienicznej pracy, w tym wymogi określone w treści art. 211 § 2 k.p. Jak bowiem wynika wprost z jego zeznań, działanie podjęte w dniu 30 lipca 2015r. w związku z usterką brzeszczotu piły było wykonywane bez prawidłowego usunięcia zagrożenia - wnioskodawca pomimo wyłączenia piły jedynie przyciskiem STOP (bez odłączenia jej od zasilania) przystąpił do usunięcia usterki. Z powyższego wynika jednoznacznie, że wnioskodawca naruszył przepisy dotyczące bezpieczeństwa i higieny pracy.

Jednakże samo stwierdzenie naruszenia powyższych zasad nie oznacza wyłączenia uprawnienia do świadczeń z ubezpieczenia wypadkowego, gdyż konieczne jest ustalenie, czy powyższe naruszenie nosi znamiona działania umyślnego bądź z rażącym niedbalstwem i czy było ono wyłączną przyczyną wypadku.

Wyjaśnić należy, że aby mówić o rażącym niedbalstwie w rozumieniu ustawy wypadkowej muszą występować, czy to po stronie podmiotowej, czy też przedmiotowej czynu, okoliczności, które dają podstawę do szczególnie negatywnej oceny postępowania sprawcy. Pojęcie bowiem "rażącego niedbalstwa" nie jest równoznaczne ze "zwykłym niedbalstwem", czyli takim zachowaniem pracownika, który przewiduje skutki swego działania (lub zaniechania), lecz spodziewa się, że ich uniknie oraz gdy skutków tych nie przewiduje, chociaż może i powinien je przewidzieć (tak słusznie SA w Białymstoku w wyroku z dnia 29.10.1998r., III AUa 510/98, OSA 1999/7-8/41).

Orzecznictwo sądowe stoi na stanowisku, iż rażące niedbalstwo w zachodzi jedynie wówczas, gdy poszkodowany zachowuje się w sposób odbiegający jaskrawo od norm bezpiecznego postępowania i świadczący o całkowitym zlekceważeniu przepisów dotyczących ochrony życia i zdrowia (SA w Katowicach w wyroku z dnia 15.01.1998r., III

AUa 418/97, OSA 1998/11-12/44). Rażące niedbalstwo to zachowanie graniczące niemal z umyślnością i zachodzi wówczas, gdy pracownik przewiduje skutki swego zachowania, lecz spodziewa się ich uniknąć, bądź skutków tych nie przewiduje, choć może i powinien je przewidzieć (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 15.12.1993r., III AUr 411/93, PS-wkl. 1994/6/14).

Trzeba mieć również na uwadze, że użyte w przepisie art. 21 ustawy wypadkowej określenie "naruszenie przepisów spowodowane umyślnie lub wskutek rażącego niedbalstwa" wskazuje na to, że zamiar w przypadku winy umyślnej lub możliwość i obowiązek przewidywania w przypadku winy nieumyślnej dotyczy naruszenia przepisów, a nie skutków zdarzenia.

Mając na uwadze powyższe poglądy Sąd przyjął, iż zachowanie M. J. nie spełniało wyżej opisanych przesłanek. Przy ocenie zachowania wnioskodawcy należało bowiem ocenić całokształt okoliczności sprawy. W dniu wypadku wnioskodawca na polecenie przełożonego wykonywał pracę przy użyciu piły taśmowej ramowej typ E. (...) (...). Zakres prac został ustalony przez przełożonego a M. J. wykonywał przedmiotowe czynności zgodnie z poleceniem. W momencie, gdy doszło do awarii, wnioskodawca próbował sam usunąć problem, albowiem miał świadomość braku mechanika na drugiej zmianie oraz wiedział, że przełożony przyzwala na takie postępowanie. Podjęta przez wnioskodawcę próba szybkiej naprawy piły, była zatem bez wątpienia działaniem w interesie pracodawcy. Dodatkowo Sąd wziął pod uwagę, że wnioskodawca wyłączył pilę przyciskiem STOP i miał prawo oczekiwać, że pozostanie ona w bezruchu.

Uwzględniając odwołanie Sąd przede wszystkim miał jednak na względzie, iż działanie M. J. nie było wyłączną przyczyną wypadku.

Jak wynika bowiem wprost z zeznań świadka B. K., do zdarzenia nie doszłoby gdyby świadek nie nacisnął włącznika piły nie upewniwszy się uprzednio czy może to bezpiecznie zrobić. Świadek nie zauważył, że wnioskodawca nie odsunął jeszcze ręki a jego rękawica znajduje się bardzo blisko piły, co po naciśnięciu włącznika spowodowało zahaczenie jej o brzeszczot piły i doprowadziło do urazu. Działanie świadka było zatem główną przyczyną zdarzenia wypadkowego. Zaznaczyć należy, że nie zmienia to faktu, że gdyby wnioskodawca wyłączył urządzenie z zasilania do wypadku by nie doszło, uniemożliwia jednak zastosowanie art. 21 ust. 1 ustawy wypadkowej. Jak już bowiem wyżej wskazano, ustawa wypadkowa pozbawia ubezpieczonego prawa do świadczenia z ubezpieczenia wypadkowego jedynie w przypadku stwierdzenia jego wyłącznej winy.

Zgodnie z art. 11 ust. 1 ustawy wypadkowej, ubezpieczonemu przysługuje jednorazowe odszkodowanie z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, jeżeli na skutek wypadku lub choroby zawodowej doznał stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu. Oceny stopnia uszczerbku na zdrowiu oraz jego związku z wypadkiem przy pracy dokonuje lekarz orzecznik lub komisja lekarska po zakończeniu leczenia i rehabilitacji.

Jak wynika z opinii biegłego sądowego z zakresu ortopedii M. C. doznany przez wnioskodawcę uraz spowodował długotrwały uszczerbek na zdrowiu, którego wysokość biegły określił na 1%.

Zgodnie z Obwieszczeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 26 lutego 2015 roku w sprawie wysokości kwot jednorazowych odszkodowań z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej w okresie od dnia 1 kwietnia 2015 r. do dnia 31 marca 2016 r. kwota jednorazowych odszkodowań z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej, o której mowa art. 12 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy, wynosi 757,00 zł za każdy procent stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Mając powyższe na uwadze Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego i przyznał wnioskodawcy M. J. prawo do jednorazowego odszkodowania z tytułu wypadku przy pracy z dnia 30 lipca 2015 roku za doznany 1% uszczerbku na zdrowiu w kwocie 757 zł, o czym orzekł w sentencji wyroku.

SSR Justyna Skórzewska

Gdańsk, dnia 21 grudnia 2016r.

ZARZĄDZENIE

1. Odnotować w kontrolce sporządzania uzasadnień;
2. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem przesłać pełnomocnikowi ZUS zgodnie z wnioskiem;
3. Przedłożyć z wpływem lub za 28 dni.

SSR Justyna Skórzewska